

Fiüggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszlón, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzárta
pénteken délelőtt 11 órakor.

Hirdetések olcsó díjszabás mellett felvételnek: Kovács Kálmán „Bocskay“-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, I., Horthy Miklós-út 2. sz.

Versailles, Trianon, Neuilly.

Huszonkét éve, hogy Európának egy részében folyton, nap, mint nap, erre a három névre gondoltak. A veszített háboru utáni békekötés szomorú és megalázó emlékei füződnek e nevekhez, ahol a győztesek mámoros elvakultságukban szegyeteljes feltételeket kényszerítettek volt ellenfelükre. Ma német hadilobogót lenget a szél felettük, a nyomasztó idők elmúltak, megszűnt az alacsonyrendűség érzete. Örömteljes tekintetek szállnak a dicsőséges német fegyverek felé, melyek mindezt valósággá varásztolták.

Békét kér Franciaország Békét kér, emberségeset, elviselhető és főként olyat, amely nemzeti becsületét tekintetbeveszi és lehetőséget nyújt a további emberi élethez. Vajjon gondolt-e Franciaország 22 év előtt, amikor feltételeit, mint győztes, diktatorikusan közölte, hogy eljöhét a nap, amikor ugyan-ebbe a helyzetbe kerülhet. Nem valószínű, sőt egészen biztos, hogy nem. Akkor mások lettek volna a feltételek. Más lett volna a tárgyalás hangja és menete. Elképzelhetetlenek tartották, hogy ilyen fordulat is lehessen. Kiméletet kérnek a franciák a polgári lakosság számára. Kiméletet a nőknek, gyermekeknek és aggoknak, akiknek százezrei, sőt milliói hirtelenében összecsomagolt kis ingóságokkal éjjel és nappal, esőben és zivatarban menekülnek utatlan utakon, mezőkön, erdőkön, hegyeken át, hogy kikerüljenek az ütközetek szinteréből, hogy legalább életüket megmentse. Minden részvétünk ezeké a menekülteké. Mielőttünk, magyarok előtt nem ismeretlenszenvedésük. Résztünk volt benne. Az orosz invázió, a román betörés, majd az összeomlás utáni megszállás menekülő magyarjainak helyzete még frissen áll előttünk. Látjuk magunk előtt a vagonlakások ezreit, a zsufolt menekülőkkel telt iskolatermeket és a békekötés után a határon átkergetett magyarság tizezreit. Sorsuk épp

oly szomorú volt, mint amilyen ma a francia menekülteké, akik azonban a megtévesztés áldozatai, mert a győztesen előrehaladó német hadak nem vivnak csatákat a polgári lakossággal, akiknek élete, vagyona sokkal inkább biztonságban van, mint elmenekülésük esetén. Jobb biztonságot, rendet, nyugalmat jelent a német megszállás, mint ahogy azt a lengyel, norvég, dán, holland és belga esetekben látjuk.

Békét kér tehát Franciaország, nem kétséges, hogy meg is kapja. Becsületes, igaz és a helyzetnek megfelelő békét fog kapni, amit el kell fogadnia, vagy ismét megkezdődik a kiméletlen szenvedésekkel telt háboru, amely a franciák számára csak az egész ország meghódításával járhat, mert ma már egységes francia hadvezetésről, egységes francia haderőről beszélni alig lehet. A külön béke, melynek feltételeit Münchenben Hitler vezér és kancellár, valamint Mussolini, az olasz nép Duceja együttes megbeszélésükön megállapították, megadja a lehetőséget, hogy Németország és Olaszország egyesült erővel támadják meg és győzzék le az örök ellenséget, amely évszázadok óta a háttérből irányítja és befolyásolja az európai kontinens sorsát. Anglia következő sorra. Ez az állam, mely a maga céljainak elérésére végrehajtóként mindig más államokat tolt maga elé, most maga kerül abba a helyzetbe, hogy csatátérre válják, mert bizonyos, hogy az egyesült német-olasz erők támadást fognak indítani a szigetbirodalom ellen, hacsak idejekorán észhez nem tér és békét nem kér.

Anglia legyőzéséhez kétség nem férhet. Hadereje, mint beigazolódott, kezdetleges szinten mozog. Magának a birodalomnak és gyarmatainak embertartalékai csak most kerülnek kiképzés alá és hosszú időbe telik, amíg azokból komoly hadsereget lehet létesíteni. Arról

nem is beszélünk, hogy Anglia gyáriparának és termelésének katonai térre való átszervezése — mely ugyan már megkezdődött — ugyancsak hosszú hónapok munkáját veszi igénybe. A mai hadászat és hadvezetés azonban nem engedi meg a hónapos késlekedéseket. Előt-

tünk áll a német példa, amely napok, de legfeljebb hetek alatt szerezte meg mindenütt a döntést és ezzel a győzelmet.

Mindennap közelebb jutunk a békéhez, amelynek feltételeit Németország és Olaszország állapítja meg és amely új Európát fog hozni.

Az államvédelmi törvényjavaslat.

A képviselőház már letörgyalta s rövidesen a felsőház elé kerül az ugynevezett államvédelmi törvény. A rendkívüli idők tapasztalatai a kormányzatban azt a meggyőződést érelették meg, hogy az állam biztonsága érdekében a büntetőjog területén sürgős törvényalkotás utján is meg kell tenni minden övöntézkedést, amelynek elmulasztása a magyar állam biztonságát, nemzetközi érdekét, vagy létét veszélyeztetné. Magyarország földrajzi helyzeténél fogva különös gondjal kell ügyelnie arra, hogy az ilyen bűncselekmények megtorlás nélkül ne maradjanak.

Ha nézzük, hogy melyek azok a bűncselekmények, amelyeknek szigorubb büntetését tartalmazza az államvédelmi törvényjavaslat, akkor megállapíthatjuk, hogy ezek mind olyan bűncselekmények, amelyeknek elkövetői a mai időkben valójában rászolgálnak a legszigorubb büntetések kiszabására is. Ilyen bűncselekmények a tiltott csapatgyűjtés, a fogolyszökítés, a közszükségleti cikkek készleteinek megsemmisítése, vagy egyéb módon való használhatatlanná tétele, az árdrágítás, a határnak meg nem engedett módon való átélése, idegen állam érdekében az ország területén elkövetett bűncselekmény, idegen állam katonai titkainak kikémleléseivel való foglalkozás, a szárazföldi, vízi, vagy légi közlekedés biztonságát sértő cselekmények előkészítése és kormányengedély nélküli katonai szolgálatra való toborzás, hogy csak a legfontosabbakat említsük.

Olyan korszakban élünk most, amikor az ország hatályosabb védelmére valóban szükség van s a törvényjavaslat ezt a célt szolgálja. Megváltozott a társadalmi felfogás az egyén és a társadalom, az egyén és minden közösség egymásközi viszonya tekintetében s megváltozott a társadalom és az állam egymásközi viszonyát illetően is. Ebben a változásban megnövekedett, kiemelkedett az állam jelentősége és szerepe. Ennek a megnövekedett jelentőségű

államfogalomnak fokozottabb védelme indokolt és szükséges. Nem vitás az sem, hogy megnövekedett az állam jelentősége és funkciója azáltal is, hogy az élet szétágazódott, komplikálódott, a törvényhozó hatalommal szemben a végrehajtó hatalom tulsulyba jutott. Az állam szerepe sokkal lényegesebb, nagyobb és fontosabb lett, mint a múltban azzal, hogy az államoknak egymásközi viszonyában, a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban változások álltak elő, az államok nagyobb beavatkozást, nagyobb protekciót, nagyobb kezdeményezést nyertek a gazdasági élet irányításában. Ezt a megnagyobbodottszeret jelent ma az állam és ennek a nagyobb jelentőségű államfogalomnak védelmére nagyobb és hatályosabb intézkedések váltak szükségessé.

De szükségessé tette a javaslat parlament elé hozását az a körülmény is, hogy évtizedek óta él a vágy a társadalomban arra, hogy azt a büntető törvénykönyvet, amelyet a liberális individualizmus korszakában léptettek nálunk életbe, pótoljuk hiányában s egész büntető törvénykönyvünket alkalmazzuk ahhoz a politikai és társadalmi átalakuláshoz, amelyben a nemzeti eszme, a magyar gondolat uralkodóvá és erősebbé lett. Már régóta hangzottak el panaszok, hogy a liberális időkben hozott büntető törvény nem veszi eléggé figyelembe ezeket a nemzeti szempontokat s büntetőjogunknak az ugynevezett kommerciális életet favorizáló részei nem állnak harmoniában a magyar nemzeti gondolattal és nemzeti érdekekkel. A mai rendkívüli idők sajnos nem teszik lehetővé, hogy megvárjuk ennek az új büntető törvénykönyvnek teljes kódexformájában való tető alá hozását, viszont annál nagyobb szükség van arra, hogy amíg ez az időpont elérkezik, legalább a büntető törvénykönyvnek leginkább elavult s a mai időkben szinte teljesen tarthatatlanná vált intézkedéseit korrigáljuk, mint azt a fent említett államvédelmi törvényjavaslat is teszi.

Dr. Tasnádi Nagy András Kormányzó urunk történelmi érdemeiről.

Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke kedden este a kormányzó születésnapja alkalmából rádióbeszédet mondott:

— Néhány napja mult csak — ugymond — husz esztendeje, hogy Trianon reménytelennek látszó éjszakája reánk szakadt. Husz esztendeje annak is, hogy a forradalmak pusztításai után egybegyült nemzeti képviselőlet egy akarattal az ország kormányzójává választotta nagybányai Horthy Miklóst, az otrantói hőst, jó magyar nemes családok nagyszerű erényekkel felékesített leszármazottját, a szegedi nemzeti újjászületési mozgalom irányítóját: — hogy a sir széléről új életre vezesse nemzetét. Ez a választás — s az ebből folyó sok áldás mutatják, mi a jelentősége annak, ha nagy kérdésekben minden jó magyar egyakaratra tud jutni s egy elhatározásban tud egyesülni. Az a két évtized pedig, melyet Öfóméltósága az ország kormányzói székében töltött s mindaz, amit ez idő alatt cselekedett, tanítás számunkra: miképpen lehet és kell a nemzeti balsorsot méltósággal viselni, miként lehet „túrni csüggedés nélkül”, túrni „bizva a nemzet ügyének igazságában”, miképpen lehet a legnehezebb időkben is megingathatatlanul, szilárdan állni, a hitet a bukás, megaláztatás nehéz napjaiban is töretlenül megtartani. És tanít ez a husz esztendő arra is, hogyan kell és lehet nagy és szent célokat megfeszített erővel önzetlenül munkálni, hogyan lehet erős lélekkel hordozni a csapások súlyát s elbizakodás nélkül fogadni a legszebb sikereket is.

Kifejtette ezután a házelnök, hogy amikor Horthy Miklós jött, milyen reménytelen helyzetben volt az ország, de mindez nem tudja lesújtani, mert erősen akart cselekedni és cselekedett is. Husz év alatt nem volt olyan kicsiny, vagy nagy nemzeti ügy, melyben ne lett volna benne az Ő keze, szíve bölcsessége. Kitzte maga

el az elérendő célokat, egy percre el nem felejtve a legfőbb célt, a történelmi Magyarország feltámasztását. Megtalálta a kontaktust a nemzet széles rétegeivel. Tudta, mi bennük az igazi érték. Ösztönösen érezte a magyar földmivésréteg nagy jelentőségét. Bölcsen felismerte az erős magyar középosztály fontosságát, általában a középosztály fontosságát. Hirdette, hogy ennek a középosztálynak nem iróasztal mellett üldögélő, elbürokratizálódott, hanem termelő munkát végző, vagyontszerző, gyarapító és megtartó, a saját lábán álló, gazdaságilag erős középosztálynak kell lennie. Tudta, hogy a legjobb szándék sem ér semmit, ha nem áll mögötte erőteljes nemzeti közvélemény. A nemzeti közvélemény kialakulását bölcsen irányítani is tudta.

— Így folyik — ugymond — öntudatos vezetésével az ország újjáépítésének nagy munkája. Helyreállítja — a reális lehetőségek határáig — az ország régi alkotmányos rendjét. Kiküszöböli a társadalom testéből a nyugtalanságot okozó izgató anyagokat. Megszünteti a nemzeti lélek bizalmi válságát. Eltakarítja a romokat s megindítja az építést, az alkotás munkáját. Keze nyomán új élet fakad a nemzeti lét egész területén. Megmozdul a gazdasági tevékenység, a vállalkozás, a termelés. Csökken a munkanélküliség. Kivitelünk nő, kiviteli többletünk emelkedik. Erősödünk. Hatalmas barátok állanak mellénk. Tekintélyt szerzünk nemzetközi téren is. Ha szólunk, ha teszünk valamit, az ország határain kívül meghallják. Honvédségünk ismét méltó lesz régi szép híréhez. Eljön a felemelő perc, amikor a ránk erőszakolt szűk határokat — némileg legalább megtagíthatjuk. És jön vasléptekkel a történelmi igazságszolgáltatás: megrontóink megrontatnak. Mindezek nyomán pedig helyreáll a nemzeti öntudat, úgy-hogy ma félelem nélkül, bizalommal nézünk a jövőbe.

Az utolsó szegénylegény.

— Eredeti tárca. —

Alig van város, község az országban, ahol ne lenne egy-két munkakerülő, rovtomultu, csavargó, ingyenélő ember. Ilyen fajta embernek ismerte Hajdusoboszló város egykori népe Marádi Bálintot, aki voltaképpen semmi nem foglalkozást nem üzött, de akire nyugodtan elmondhatták a 80-as, 90-es és 900-as években élő s őt ismerő lakostársaink, hogy életében soha egy gázszálat sem tett egymásra, soha semmiféle munkát nem végzett, ha csak azt nem vesszük munkának, hogy az őt nem ismerő asszonynepeket, gyermekeket, tanyabeli szegénysorsu majorosokat, gazdasági alkalmazottakat, pásztorokat, cselédeket, vidéki vásárra menőket-jövőket, azokat is leginkább az esti, éjjeli, vagy kora hajnali órákban képtelen ordításaival, vaklarmáival, fenyegőzéseivel meg nem rettentett, el nem ijesztett. Ebben merítette ki minden gyönyörűségét. Kapcabetyár volt a szó teljes értelmében. Ahol lehetett, ott zsarolt. Leginkább élelmiszereket. Nem egy helyen megtörtént a tanya-

világban, hogy a szegény sorsu család szombat este kisütött kenyérét, vagy bélesét ő kóstolta meg legelőbb. Az ő kényétőlkedvétől függött sok esetben a külterületi, elhagyatottságban élő cselédnépek sorsa. Olyan erőszakosan lépett fel egyesekkel szemben, hogy tanácsosabbnak látszott neki engedni, mint vele szembe szállani. Négy évtizedre terjedő szegénylegényi elősködéséhez hozzászórtak a belső segítségtől távolállók. Az olyan tanyákat, ahol kemény, edzett férfinepre talált, igyekezett elkerülni, mert bizony ilyen helyeken vitézkedéseit nem túrték és ha vasvilla hegyre került a dolog, utána hetekig el kellett tennie s tengetni valamely ölben, vagy szalmakazalban magát, míg kiheverhette sérüléseit. A vállán állandóan rongyos felleghajtója felett ott lógott egy rozsdás flinta, mint egyetlen vagyona. Ha szaladnia kellett, ezt görcsösen szorongatta markában. Ez a flinta alig-alig jutott töltött állapotba, hiszen az ő szegénylegényi nyomoruságos élete nem annyira gyilkolásra, hanem jószerint ijesztgetésekre, rémitgetésekre volt alapítva. Legtöbbször kopott ölmosbot is fitygett a markában.

— Mindezekből természetzerűleg következik, hogy az az ösztönösen támadt lelkesedés, amely két évtized előtt Horthy Miklóst az ország kormányzójává tette, tudatosan átértett nagybecsűléssé, a nemzeti lélek mélyébe gyökeredzett szeretetté és nemcsak a kormányzói állás fényének járó, hanem a providenciális férfiú irányában önkénytelenül jelentkező tisztelettel és hódolattal változik s hogy az ő személye és a magyar élet az érzelmi, erkölcsi és lelki szálak szétszakíthatatlan szövédékével kapcsolódnak egybe.

— A nemzet javára végzett áldozatos munkáért, a gondok vállalásáért, a példaadásért érzett hálával eltelve s a kiválasztottnak járó igaz ragaszkodással fordul ma az egész nemzet Főméltóságu Kormányzó Ur felé, hogy születése napján legjobb kívánságait fejezze ki s kérje a nemzetek sorsát rendelő és intéző Gondviselő Istent, hogy áldja meg őt továbbra is erővel, egészséggel, bölcsességgel. Világosítsa ítéletét, acélozza akaratát. Tartsa meg számára családját, nemeslelkű hitvesét: segítő társát. Engedje, hogy bevezethesse nemzetét a minden jó magyarok által álmódott ígért földjére.

BOCSKAY KERT-MOZGÓ

heti műsora:

Június 23-án, vasárnap: Csak egy napra prongálva! Csak 16 éven felülieknek!

HALÁLOS TAVASZ. Legnagyszerűbb magyar filmremek!

Június 24-én, hétfőn: 1 napig: **Vihar egy kalap körül...** A legbájosabb vigjáték és a csodás kísérő műsor.

Június 25-én és 26-án, kedden és szerdán: a finn-szovjet háboru 104 napjának döbbenetes története: **Finnország lángokban!** és a kísérő műsor.

Fedett nézőtér. Előadások naponta 9 órai kezdettel. Az előadások esőben is megtartatnak!

A hadak nyomában.

Még aki végigküzdötte a világ-háborút és része volt sok nagy ütközet nyomát alaposan megvizsgálni, annak is csodálkozással kell megállapítania, hogy ma még tökéletesebb a pusztulás ott, ahol komoly összecsapásra került sor. Évekig tartó szorgalmas munkával lehet majd csak helyre állítani mindent úgy, ahogyan volt, de az újjáépített holt tárgyak közé már nem lehet visszavarázsolni azokat a tizezreket, akiknek legnagyobb részük élete dele előtt áldozta fel magát a becsület mezején.

Nekünk nem kell külön megmagyarázni, hogy mit jelent a veszített háboru. Minket Trianonban 1920. június 4-ikén sirba akartak fektetni, de ellenségeink terve nem sikerült, mert Kormányzó urunk bölcs és előrelátó vezetésével nemcsak talpra álltunk, hanem még meg is erősödöttünk. A most dúló harc előrelátható vesztesei magukon tapasztalhatják, hogy mit jelent a megalázás, lekicsinylés, testi-lelki alacsonyabbrendűség érzése a diadalmas győztes szemben. Mi nem vagyunk kárörvendők, bozsunkat sem akarjuk kitölteni senkin sem, hanem egyszerűen tudomásul vesszük hideg fejjel és a sokat szenvedett nagymultu nemzet jövőbe vetett hitének biztosságával, hogy forgandó a sor. Ma neked, holnap nekem, éppen azért tudjunk mértéket tartani a sikerben is, meg a gyászban is.

A nemzetek sorsát férfiak irányítják, tehát viselkedjünk is férfiasan.

Eladó a Horthy Miklós-ut 10. számú (Szalkay-féle) pusztatelek, esetleg több részre parcellázva, házhelynek, kövesut mentén, a piac közvetlen közelében. Ertekezni lehet: Cserny István megbízott üzletében.

Fajtiszta egy év körüli herélt kuvasz kutyát vennék. Cim: lapunk nyomdájában.

elhallatszottak. Az ökrös szekerek jó távolságra megállottak. Egy apa volt három fiával.

— Menjetez fiaim! Kerüljétek meg ezt a vad embert, vigyétek magatokkal ostoraitokat is, aztán három oldalról vegyétek körül és egyszerre lepijétek meg. A többi már tudjátok! Marádi Bálintnak csak a szája rémes, mi rajtunk ne próbálkozzék. Magyarázzatok meg neki az ostonyéllal, hogy az országot nemcsak az övé, hanem mindnyájunké!

A három legény három irányban indult el. Nesztelenül jártak. Adott jelre füttyszó hangzott el. Bálintot csakhamar körülkanyarították. A legidősebb fiu megszólalt:

— Mit akar kelmed velünk az országot közepén? Vért akar eresztetni belőlünk? Na igen?...

S a hatalmas ökrőhajtó ostorral a földön fekvő Marádira egy irtózatos ütést mért. Még fel se ocsudott az első csapás után, jött eminnen is, amonnan is a második, harmadik ostorcsapás. Bálint urban meghült a csirkefogó vér. Feltápáskodott.

(Folyt. köv.)

Hirdessen a „Független Hajduság”-ban.

FÜRDŐKÖZLEMÉNYEK.

Írja: VERESS BÉLA.

A „szégyenletes utbejárati”.

Aki elolvasta lapunk múlt vasárnapi számában a „Szemlélődés” c. rovatban „Előfizető” aláírással ellátott kis közleményt, tudja, hogy miről akarunk megemlékezni, amikor cikkünk című a „szégyenletes utbejárati”-ot választottuk.

A kis közlemény írója ezalatt azt a kocsilejáratot értette, amelyik az állami utról a fürdőtelep bejáratáig vezet.

Mit mondjunk a cikkről, ha csak azt nem, hogy teljesen igaza van a cikkírónak? Igaza van abban, hogy már tarthatatlan ez az állapot, a lejáró-ut olyan, mint „akármelyik tanyai dülő-ut,” vagy „sáros tanyabejáró.” Rettentően sok a panasz, sőt az átok miatta.

Ami azonban bennünket megragadott és szinte szokatlan hang volt füleink számára, az utolsó mondat volt, hogy t. i. ez az állapot „a város terhére károsítja a gyógyfürdő bevételeit.”

Vége egy hang, amelyik azt állítja, hogy valaminek a hiánya károsan befolyásolja a fürdőbevételeit és sokkal több kárt okoz évente, mint amennyibe kerülne!

Mert hiába beszélünk itt pld. központi épületről, teli gyógyfürdőről, szanatóriumról, azt mondják, hogy nem lesz az jövedelmező, nem lehet rajta évente 100 százalékot keresni, tehát nem csináljuk meg, punktum! Azzal egyáltalán nem számolnak, hogy a szükségelt fejlődés megakasztása a fürdő elsoványodását okozhatja. Örülünk kell tehát, amikor végre egy „Előfizető” rájön arra, hogy egy alig 200 méteres utvonálnak ki nem építése is már a fürdő anyagi károsodását idézi elő.

Na de lássuk csak, hogy mi is van az inkriminált utbejárattal? Pontosan négy évvel ezelőtt a fürdő igazgatósága a lejáró ut megépítésére már javaslatot tett a képviselőtestületnek. Az ut akkor 12,000 pengőbe került volna. Részletesen megmagyaráztuk azt, hogy nem fontos, milyen lesz a fürdő-

telep jövőbeni elrendezése: a nagy kockakövekből készített uttestet a végleges tervnek megfelelően át lehet esetleg rakni, csak az átrakási költség vész el, ami négyzetméterenként cca. 1 pengő. A képviselőtestület a lejáró ut elkészítését azonban a költségvetésből törölte.

Azt állítjuk, hogy az uttest hiánya miatt a város már eddig is sok 12,000 pengőt vesztett el. Ez az állítás ugyan csak negatívum, amelyet nem mindenki ért meg. De ha azt mondjuk, hogy a fürdővendégek állandó megbotránkozása az ut miatt azt idézte elő éveken át, hogy egy-két nappal megrövidítették itteni tartózkodásukat, sőt nem keresték fel többet Hajduszoboszlót, jobban lehet érzékelni a város ebből eredő károsodását.

Tudjuk, hogy sokan kézlegyintéssel fogadják ezt az állítást, azonban erre csak azt mondjuk, hogyha a fürdő 10 éves fennállása óta mindent úgy kezeltünk volna, mint az utbejárót, nem lehetett volna a felmutatott szép eredményt elérni.

Most már azonban készen van a fürdőtelep végleges elrendezési terve s évről-évre szép bevételeink is vannak, miért is nem lehet akadály a lejáró ut részbeni megépítésének, ami cca. 20,000 pengőt emészthet fel.

Az ut megépítését nem az a 20 hajduszoboszlói bérkocsi — mely naponta cca. hatszor fordul ott meg — se nem az a pár száz kiránduló autó, motorbicikli és bicikli kívánja, hanem a napi 6,000 fürdővendég, amelyik naponta ott megy el s vagy egy sártenger épületes látványában van része, vagy pedig — a rendszeres öntözés ellenére — a portól majd megfullad...

Öszinték vagyunk és elismerjük: igaza van a cikkírónak... De már most az 1941. évi költségvetés keretében erre az utépítésre is minden bizonnyal rákerül a sor!

A Kösely-csatorna sürgős rendezése.

Városunk fürdőváros. Rendezése, szépítése legnagyobb részt ennek a gondolatnak jegyében történik. Rövid cikkemben szeretnék rámutatni egy olyan kérdésre, melynek megoldása halaszthatatlan. Ismerve városunk rohamos fejlődését, ez nem lehet a következő generáció feladata. A Kösely csatornájáról van szó. Biztosra vehető, hogy nem is oly hosszú időn belül ennek helyét széles, parkírozott sugárút fogja elfoglalni, szép villasorral szegélyezve, mert a fürdő tülönvi a Bánomkert és Szilfakalja környékét és ezt a területet is közvetlen érdekkörébe fogja vonni.

Mindnyájan emlékszünk arra, hogy jó néhány évvel ezelőtt a városon átvezető Köselyt rendezték, a városon kívülre vezették, itt bent csak egy csatorna maradt. Ez a csatorna azóta a tisztítás hiánya miatt lassan pocsolóvá fajult. Ezt a lassu elváltozást, mint ennek folyamatnak állandó szemlélője, néhány mozzanatban ismertetem. A következő az egészséges állapot, a Kösely rendezve lett. A víz szintje kb. 1:50—1:80 m. mély-

ségbe szállt le. Ez a mélység megfelelő ahhoz, hogy pincékben talajvíz ne jelenkezhessek. A csatorna azután évről-évre iszaposodott, a víz szintje emelkedett, a nád újból megjelent. A víznek nem lévén lefolyása s az mivel a tisztítás hiánya miatt a kabai országot, alatt az alsó betoncső iszappal teletömődött, a felső csövön magasabb vízállás idején visszafelé folyt, a csatornába gyűlt, annak ellenére, hogy sok ezer pengős költséggel elkészült a határban az a szivattyuberendezés, melynek a felesleges víz kiszivattyúzása a feladata. Ez a szivattyú az évek hosszú során azonban nem teljesítette feladatát. Most már az a helyzet — nem lehet az abnormális időjárásra fogni, mert fokozatosan és nem ugrásszerűen bekövetkezett tényekről van szó —, hogy a csatornát kitöltő piszkos iszap kb. 30—40 cm. poshadt, bűzös víz takarja, amelynek komoly közegészségügyi veszélyét nem is kell külön kiemelni. Gondoljunk csak a maláriára s annak következményeire! Elképzelhető-e megfelelőbb melegágy a miazmák milliárdjai számára? És ez a miazmatelep ugyanakkor fejlődik és virul, amikor a kormányzat egyik főcélja a népegészségügy

előmozdítása. Ez történik azokban az időkben, amikor kormányzati körök figyelme is mindinkább Szoboszlóra terelődik. Példa erre legutóbb Szily államtitkár váratlan látogatása, aki saját szavai szerint már annyit hallott Szoboszlóról, hogy meg akarta látogatni. S amikor az egész ország lakosainak körében is mind nagyobb érdeklődés nyilvánul meg Szoboszló iránt, városunk nem térhet ki ezen követelmények mindtökeletesebb megvalósítása elől.

Másik komoly ok, mely ennek, a most már szennycsatornának — hányszor látni benne rothadó állati hullát — sürgős rendezését követeli, az, hogy ez a csatorna szintje a környéken a talajvizet. A magas vízszint egyenes következménye pedig a pincéket betöltő talajvíz és az alap nélküli vályogházak összeomlása!

Harmadik ok, mely szintén komoly gondolkodásra készítet, a csatorna mindkét partján kialakulóban levő kertgazdálkodás. Mindnyájan tudjuk, hogy a csatorna két oldalán aránylag elég nagy és kitűnő minőségű területek állíthatók kertgazdálkodás szolgálatába. Ennek nagy jelentőségét pedig megértjük, ha figyelemmel kísérjük a szoboszlói piaci árak rohamos emelkedését. Jelenleg viszont a boldog csatorna melletti földbirtokos nem tud egy gyümölcsfát egészségesen felnevelni, jöllehet azt lejtős kertjének legmagasabb pontjára ültette, mert mire az teremne, gyökere eléri az igen magas talajvizet, levele sárgul s két éven belül kipusztul. (Bárki nyugodtan megpróbálhatja, a siker nem marad el, többszörösen bevált kísérlet.) A kert mélyebb részéről jobb azután nem beszélni! Eltekintve attól, hogy most is áll a talajvíz a föld színén, normális száraz nyáron is (1938., 1939.) egyetlen ásonyomra már felcsillan a talajvíz!

Csak néhány gondolatot vetetem papírra, melyekkel rá szeretnék mutatni, mennyire halaszthatatlan ennek a kérdésnek sürgős megoldása. Anyagilag ez nem terhelné meg erősen a várost, mert csak a tisztítás jár tényleges kiadással, a további karbantartás a szivattyú dolga. Minden évben szükség szerint néhányszor le kell szivtatni a felesleges vizet már csak azért is, hogy a csatorna iszappal ne töltődhesen újra fel. A rendezés elhalasztásának okául nem szolgálhat az sem, hogy drága az áram, mely a szivattyút működteti, amikor ennek árát az egyik zsebéből kivesszi és a másikba teszi, helyesebben a költségvetésben nem x., hanem az y. lapra írja.

Ez a rendezés kérdés már többször vetődött fel kisebb-nagyobb mértékben, de most, tekintettel az ideai csapadékos időjárásra és a csatorna állapotának évről-évre siralmasabb voltára, remélhetőleg amint azt az időjárás és egyéb körülmények, végre megoldást nyer! Mert ezt nemcsak a környékbeli, hanem az egész város lakosságára igen fontos kérdést még továbbhalasztani már nem szabad.

Egy csatornamentí lakos.

Haszonbérbe kiadó a Nádudvari-ut 30. szám alatti két szoba, konyha, spázból álló lakás. — Értekezni lehet: özv. Márton Lászlóné tulajdonossal, Nádudvari-ut 28. szám.

Aki kézírását beküldi

Zsombok Zoltán írónak, érdekes grafológiai kidolgozást kap önmagáról, jelleméről, tehetségéről, vagy másról, akinek kézírását beküldi.

Utbaigazítást nyer terveire, ötleteire és tanácsot kap lelki és üzleti céljaira, problémáira.

Részletes levélben fejt ki mindenkinek lehetőségeit és a megoldások módjait olyan ügyekre, tervekre, ötletekre és kérdésekre, melyek természetesen és emberileg elérhetők.

A rádióból is ismert író tanácsainak azonnal hasznát veheti. Egy ilyen grafológiai kidolgozás a modern írásfejtés tudományos eredménye és elveti a babonák korából megmaradt jóvendőlés frázisait.

A válasz díját Ön szabja meg: tetszés szerinti összeg postabélyegeken és címzett, bélyeges válaszboríték melléklendő.

Cím: Zsombok Zoltán, Budapest, 62. Postafiók 46. S.

Eladó a Gáti Tóth-utca 33. sz. alatt egy teljesen téglából épült ház 3 szoba, konyha, spázból, kamara és melléképületekkel, alapincézve, villanyvilágítással ellátva. Modern uri lakás 458 négyszögöl telekkel. Azonnal birtokba vehető. Eladó azonkívül 24 kat. hold (22 hold egy tagban tanyával és külön 2 hold nem messze hozzá) szántóföld. Értekezni lehet: vitéz Tóth Gábor megbizottal: Hamvas-utca 5. sz.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt 9 órakor prédikál Tereh Gyula ny. hódmezővásárhelyi lelkipásztor, fél 11 órakor külön istentiszteleten ígét hirdet Loós András segédlelkész, délután 3 órakor bibliát magyaráz Kovács Lajos vallásoktató-lelkész.

— **Kormányzónk** születésnapján, június 18-án bensőséggel ünnepelt városunk közönsége. A templomi istentiszteleten a hatóságok képviselői élén nagy közönség vett részt. A református templomban Békely Lajos lelkész, a r. kat. templomban Tippmann József h. plebános tartott ünnepi istentiszteletet.

— **Gróf Teleki Pál** miniszterelnök figyelmeztetést intézett a nemzethez, hogy a mai válságos időkben a mulatságokat, dinomdánomokat, bankettezéseket kerülje, mert nem lehessen tudni, hogy mit rejt magában az eljövendő idők méhe.

— **Dr. Révész Imre** tiszántuli református püspök július 7-én Hajduszoboszlón egyházlátogatást fog végezni. A presbitérium ünnepélyesen fogja fogadni.

— **A városi dalegylet vegyeskara** tegnap reggel a gyorsvonattal elutazott a győri országos dalosversenyre. Budapestről külön vonattal utaztak tovább a dalosok. Tegnap este fél 7 órakor már a győri evangélikus templomban rendezett egyházzenei hangversenyen énekelt a vegyeskar. Ma délelőtt pedig a versenyek kezdődnek, amelyen igen jó nevű és nagy taglétszámú dalegyletek csoportjában versenyez a vegyeskar. A vegyeskar Békely Lajos lelkész, dalegyleti elnök vezetésével indult utnak s hisszük, hogy e nehéz versenyben is becsülettel megállja helyét s újabb sikerrel gyarapítja eddigi sikereit.

Kedvező

fizetési feltételek
mellett eladó **h a z:**

Körner Béla-utca 49. sz.

Föld:

Járószegben 3 hold 899
négyzögöl szántó.

Érdeklődni lehet:

Alföldi Takarékpénztárnál
Debrecenben.

Szilfákajla-ut 44. szám alatti
Marx-féle tüzlet-
helyiség azonnalra kiadó.
Értekezni lehet: ugyanott.

— **A francia hadsereg** sorozatos veszteségek, száználmas vereségek után összeroppant és a győzelmes németektől fegyverszünetet kért. Páris székesfőváros után egyre-másra hulltak el és adták meg magukat a legnagyobb francia városok. Legfőbb hadikikötőjük Brest is elesett. Német kézre kerültek Strassburg, Metz, Dijon és Lyon városok, a régi Elzász-Lotharingia és a Maginot erődvonat legnagyobb része. A fegyverszüneti feltételek megállapítása végett Mussolini Münchenbe utazott s ott találkozott Hitlerrel. Itt megegyeztek a feltételekben. A francia kormányelnök Pétain tábornagy lett, Reynaud volt kormányelnök és több francia politikus megszökött. A francia békeküldöttség elutazott a német főhadiszállásra. A német hadsereg, míg a fegyverszünet feltételeit a franciák el nem fogadják, a további harcokat és megszállást folytatja. Az angol kormány kijelentette, hogy a céltalan küzdelmet nem adja fel.

— **A nagy leszámolás** a francia összeomlás után megkezdődött. Hitler német kancellár pénteken délután fél három órakor fogadta Compiègneben, abban a városban a fegyverszüneti kiküldötteket, ahol 22 évvel ezelőtt a németeket kényszerítették a békefeltételek aláírására. A fegyverszüneti feltételek részleteiről nincs értesülés.

— **Presbiteri gyűlés.** A református egyház presbitériuma 20-án, csütörtökön délelőtt Demjén Ferenc lelkész-elnök és dr. Márton Gábor főgondnok elnöke alatt gyűlést tartott. Id. Cseke Máté presbiter halála és vitéz B. Nagy József lemondása folytán megüresedett presbiteri tisztségekre Gáti Jeremiás és P. Czeglédi József presbiterek hivattak be, akik letették az esküt. Elfogadta presbitérium az egyház 1939. évi számadását, ugyyszintén a Bánom-szőlőskertben levő Végh Demeter-féle szőlőföldnek a Major- és Szurmay-utca végén levő, városi telkekkel a cseréjét. A kántori lakás ujjaépítését is elhatározta presbitérium, tekintettel annak lakhatatlan állapotára, majd több kisebb természetű ügy letárgyalása után a gyűlés véget ért.

— **Halálozás.** Ujváry Józsefné Tóth Eszter nagyasszony, Ujváry József földbirtokos neje június 19-én meghalt. Temetése nagy részvét mellett pénteken ment végbe. Nagy család gyászolja.

— **Ádám Éva,** a magyar elbeszélő irodalom országos nevű kitűnősége és Csikszentgyörgyi Jósza János középisk. tanár, a Hargitaváralja felelős szerkesztője és kiadója gyógyfürdőnk használatára céljából városunkban időznek. Örömmel köszöntjük illusztris vendégeinket városunk falai között. Vendégeink a Bánomkert I. Gyöngykaláris székely villában tartózkodnak.

— **Megjelent** a hajdusoboszlói m. kir. állami polgári fiú- és leányiskola évkönyve az 1939-40. tanévről. Szerkesztette vitéz Kósa Vince igazgató. Az évkönyvet vitéz Kósa igazgató nagyértékű megemlékezése nyitja meg Horthy Miklós országjárásáról, majd a töle megszokott gondossággal ismerteti az iskola múlt tanévi részletes történetét és tanulmányi ügyeit. A tanévben 12 szaktanár és 3 hitoktató működött. A fiúiskolában jeles eredménnyel végeztek I. oszt.: Balázs Sándor, Magyar Lajos, Nagy Ferenc, II. oszt.: Keresztury Sándor, Szücs László, Vadász László, III. oszt.: Domokos Pál, Szücs Lajos, IV. oszt.: Csendom Bálint, Márton Gábor, Pósalaki Zoltán, D. Szabó Lajos, leányiskola I. oszt.: Kovács Magdolna, Oláh Viola-L., Szücs Margit, II. oszt.: Husi Ilona, Kiss Jolán, Tóth Edit, K. Tóth Emma, Tóth Éva-M., III. oszt.: Keresztury Ilona, IV. oszt.: Bálint Etelka, Czeglédi Éva, Miskolczi Mária-E. és Székely Piroska. A jövő tanévi tájékoztató fejezi be az évkönyvet, melyet Kovács Kálmán hajdusoboszlói könyvnyomdája állított elő izlésesen.

— **Névnapra, esküvőre** és egyéb alkalomra zamatos bort, kassai üvegsört, finom likört, teaurumot és más italárut, valamint mindenféle fűszerárut bizalommal vásárolhat **Földi Imre** fűszer és italárú kereskedéséből: Hajdusoboszló, II., Törökdomb-utca 12. (Hajdu-utca sarok.)

— **„Hargitaváralja”** a címe annak a kitűnően szerkesztett kedves székely újságnak, amelyet Jósza János középisk. tanár, Ádám Éva író és dr. Szacsavay József szerkesztenek. Minden hazafias gondolkozású, lelkes magyarnak, székelynek kellemes olvasmányt nyújt e lap magas színvonalu, igen tartalmas cikkeivel, hireivel. Közönségünk szíves támogatásába ajánljuk. Megjelenési hely Szeged, Árpád nyomda. Egyes szám ára 60 fillér. A lap a székely községek hivatalos közlönye.

— **Az állandónak mutatkozó** esős időjárás szinte kétségbeejti gazdáinkat, akik a belvizek pusztításai miatt amúgy is reményvesztetten néznek az aratás elé. A folytonos esőzés sok kárt tett eddig is a vetésekben és veteményekben.

— **A református egyház presbitériuma** ma délelőtt fél 11 órakor Demjén Ferenc lelkész-elnök és dr. Márton Gábor főgondnok elnöke alatt a gondnoki hivatalban gyűlést tart. A presbiteri gyűlés legfontosabb tárgyai: a templom és torony javításának vállalatba adása és az iskola 1940-41. évi költségvetése, ezenkívül több kisebb ügy szerepel a tárgysorozatban.

Anyakönyvi hírek.

Házasságot kötöttek: Molnár Sándor és Szarvai Borbála. Születések: Mester József leánya Etelka, Péter Imre leánya Juliánna, Tóth Lajos fia Antal, Sándor Lajos fia Lajos, Bogdán Sándor fia Károly-Gyula. Halálozások: Mészáros Zsigmond 44 éves, Szalai András 6 hónapos, Ujváry Józsefné — Tóth Eszter — 67 éves, Tarnai Katalin 8 éves.

— **Istállótűz a Bercsényi-utcában.** Június 16-án este fél tíz óra tájban kigyulladt a Bercsényi-utcában vitéz Csóka Mihály helybeli birtokos löistállója. A tűz gyorsan harapózott s az istálló pillanatok alatt lángra lobbant. A városi tűzoltóság a tűz jelzése után nyomban a helyszínen temett s minden lehető elkövetett a tűz lokalizálására. A tűz minden valószínűség szerint az istálló hátsó tetején keletkezhetett. A lakóházat és egyéb épületeket sikerült megmenteni. A kár mintegy tízezer pengőre tehető. A tűzvizsgálat nyomban megindult. Az épület nem volt biztosítva.

— **Hajdusoboszlói városi színház.** Balogh László színiigazgató kitűnő szintársulata tegnap este a Handa-bandát játszotta ragyogó sikerrel, ma délután filléres, este negyed 9 órakor rendes helyárrakkal a Nagyváradai fehércsákó huszárokat, június 24-én, hétfőn a Noszthy fiu esete Tóth Marival, június 25-én, kedden a Pozsonyi lakodalom, június 26-án, szerdán a Kondorosi csárda mellett című színművek kerülnek színre. Az időjárás jobbrafordulásával a színház látogató közönség létszáma egyre emelkedik. Június 29-én Lauris Lajos, a m. kir. operaház hírneves tenoristája fog fellépni.

A hajdusoboszlói kir. bírószágtól, mint telekkönyvi hatóságtól.

979—1940. tk. sz. I. 392—1939.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Szeghalmi Miklós szentadorjáni lakos végrehajthatónak — Balogh Gyula és neje Karácsony Vilma kabai lakos végrehajthatást szívesen elfogadnak ellen indított végrehajthatási ügyében, a telekkönyvi hatóság a végrehajthatási árverést 518 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a Kaba községben fekvő, s a kabai 878. sz. tkvi betétben A. + I. sorsz. 2066. hrsz. alatt felvett, a Beltelekben elfekvő s B. 7. 8. sorsz. szerint Balogh Gyula és neje Karácsony Vilma nevében álló 1075. ö. i. sz. 305 négyzögöl területű, házasság utca: 1040 P kikiáltási árban, a C. 5. 6. sorsz. 2189—1935. tk. sz. végzéssel, Varga Gábor és neje Kovács Lujza javára bekebelezett lakhatási jog fenntartása mellett elrendelte.

Az árverést 1940. évi július hó 10. napjának d. e. 9 órakor Kaba község házájánál fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el, ha az árverés megtartását a Kabai Takarékpénztár kéri az árverés alá kerülő ingatlant, ha az árverés megtartását a végrehajthatók közül, dr. Hunyadi Béla kéri 1145 P, ha Szeghalmi Miklós kéri 1392 P vételáránál alacsonyabb áron eladni nem lehet, (5610—1931. M. E. sz. r. 21. §-a).

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi %-ára kell kiegészíteni.

Hajdusoboszló, 1940. február 27.

dr. Szabó sk., bíró.

A kiadmány hitelétől:

Fekete Károly kiadó.

Légoltalmi gyakorlat**Hajdusoboszlón.**

A m. kir. honvédelmi miniszter a hatósági légoltalmi szervezet működésének és általában a város légoltalmi felkészültségének felülbírlására június 10-én légoltalmi gyakorlat tartását rendelte el.

A gyakorlat, amely 3 részre tagozódott, 10-én reggel 6 órakor kezdődött s 11-én 6 órakor fejeződött be. Az első rész a hatósági légoltalmi szervezetbe beosztottak behívása, felszerelése és riadó helyük elfoglalása volt, a második, a tulajdonképeni gyakorlat, az első riasztással, a szirénák megszólaltatásával kezdődött s ekkor a segédsztagosok riadó helyeik közepében különböző gyakorlatokat hajtottak végre. A gyakorlatokat a légoltalmi parancsnokság felleveése és utasításai szerint kellett az osztagoknak megoldani. A gyakorlat harmadik részét az elsőtétítő szolgálat működő-képességének vizsgálata képezte.

A gyakorlat lefolyásáról csak az elismerés hangján szólhatunk. Elismerés illeti a vezetőket és a beosztottakat egyaránt, mert a hatósági légoltalmi szervezet tagjai a behívójegy kézhezvétele után percek alatt megjelentek a részükre kijelölt gyülekező helyen s tudomásunk szerint már 8 óra körül teljes készütségüket jelentették. Ezt annál is inkább ki kell emelni, mert a behívók szétküldésének ideje, már sok beosztottat nem talált otthonában. Itt mutatkozott meg a magyar nép önfegyelmessége, az önérdék háttérbeszorítása a közérdek előtt. Megtörtént, hogy a behívott részére, aki a kézbesítéskor már a határban dolgozott, hozzátartozója vitte el a parancsot s ő érezvén a felelősséget, mellyel hazájának, városának és magyar testvéreinek tartozik szorgos munkáját abbahagyva beosztásába sietett.

A gyakorlatok végrehajtásakor a segélyosztágot tudásuk legjavát nyújtották és teljes fegyelmettségéről tettek tanuságot. A lakosság magatartásáról ugyanezt mondhatjuk el.

Az önvédelem működése ellen kifogás nem emelhető. A beosztott körzetsztagok és a városi lakosság magatartásáról ugyanezt mondhatjuk el.

10026—1940.

Felhívás.

Felvivom az érdekeltek figyelmébe, hogy a 27.000—1940. Pp. M. rend. értelmében gypjút csak a következők vásárolhatnak: a) Futura. b) Olyan ipari feldolgozók, kik a gypju ipari bizottság engedélyével bírnak. Azok a kereskedők, kik fentiek mebizottai.

Hajdusoboszló, 1940. június

Dr. Márton Gábor
polgármester.

10039—1940.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a hajdusoboszlói ipartestület által R. Árpád részére 37—1926. számú kiadott kömüvessegédi munkaközelvesztett.

Felhívom azt, aki a munkaközelvesztett hollétéről tud, vagy azt birtokhozám f. évi június 30-ig jelenlétét adja be.

Hajdusoboszló, 1940. június

Dr. Márton Gábor
polgármester.